

Protokoll fra SIRKULASJON i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 10. desember – onsdag 11. desember 2019 kl. 08:00.

Sendt til:

Magne Strandberg (leder) (a)
Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)
Jan-Ove Færstad (a)
Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund (b)
Kjersti Bakke Sørensen (c)
Astrid Rosander Hagen (d)
Aslak Kasti Hyldmo (d)

Merknadsfristen var onsdag 11. desember kl. 09:00. Ingen merknader inkom.

Sekretær: Johanne Spjelkavik.

Kontakt: studieutvalget@jurfa.uib.no

ePhorte 19/3

Neste møte: torsdag 23. januar 2020.

Sak 103/19	Uttalesaker
1	Sensorhonorarer. Notat til fakultetsstyret. Studieutvalget står bak den saksframstillingen som presenteres i saken til fakultetsstyret, og overlater til styret å prioritere mellom de foreslåtte strategiene. For studieutvalget er det særlig viktig å opprettholde kvaliteten på sensuren og på kommenteringen; det gjelder både med hensyn til å sikre riktig sensur og å optimalisere studentenes læringsutbytte.
2	Tidsplan for implementering av ny studieordning. Notat til fakultetsstyret. Studieutvalget stiller seg bak den skissen til tidsplan og ber styret fatte vedtak i overensstemmelse med dette.
Sak 104/19	Vedtaks sak
Vedtaks sak	JUS334 Chinese Law Clinical Programme. Emnebeskrivelse. Notat fra studieadministrasjonen og emneansvarlig. [MARHO/Bjørnar Borvik] Emnebeskrivelsen for JUS334 Chinese Law Clinical Programme endres som foreslått med virkning fra V20.

Magne Strandberg

Leder

Johanne Spjelkavik

Sekretær

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 90/19
Møtedato: 11.12.2019
Journalnummer:

AVLØNNING AV EKSTERNE SENSORER OG OPPGAVERETTERE - DRØFTINGSSAK

---

1. Bakgrunn

Den 21. oktober i år mottok fakultetet et brev datert 18. oktober, fra 21 mye brukte eksterne sensorer. Fakultetsstyret ble gjort kjent med brevet i møtet den 5. november (sak 74-19 n). Brevet inneholder dels noen innspill til hvordan gjennomføringen av obligatoriske kursoppgaver bør effektiviseres, dels et krav om økt honorar for gjennomføring av obligatorisk kursoppgave og eksamen. Sensorene skriver i avslutningen av brevet:

«Som nevnt er det flere forhold som gjør at sensurarbeidet ved Det juridiske fakultet i Bergen ikke lenger er så attraktivt som det kunne og burde være. For at vi i fremtiden skal ta oss oppdrag, er det en forutsetning at honoraret økes betraktelig. Honoraret på 321, 69 og 317,40 kroner per besvarelse på henholdsvis obligatorisk kursoppgave og skoleeksamen, er for lavt.»

Fakultetet v/studiedekan Magne Strandberg og assisterende fakultetsdirektør Christine Stoltz Olsvik svarte sensorene i brev av 20. november. I mellomtiden har Strandberg også hatt en konstruktiv telefonsamtale med en av sensorene, Hans Nicolai Førde, som var den som oversendte brevet på vegne av de 21 sensorene. Fakultetet tok også spørsmålet om sensorhonorar opp på nasjonalt fakultetsmøte i Oslo den 8. november.

Det er grunn til å ta sensorenes henvendelse på det største alvor. Fakultetet er helt avhengig av eksterne sensorer både til kommentering av obligatoriske oppgaver og ikke minst til sensur av eksamen. Det er av stor betydning at vi beholder et sensorkorps som holder høyt faglig nivå, som er stabilt og som kjenner vårt studieopplegg og våre emner. Dersom vi mister de 21 sensorene som har undertegnet det nevnte brevet, mister vi mange av de etablerte og mye brukte sensorene på flere av våre største emner. Også uavhengig av den konkrete forespørselen fra disse sensorene, er det viktig at sensurarbeid ved fakultetet er attraktive nok til at godt kvalifiserte personer ønsker å ha oppdragene.

Samtidig kan forutsetningene sensorene setter for å ta på seg flere oppdrag medføre store økonomiske virkninger for fakultetet. Fakultetets kostnader til sensorer og oppgaverettere dreier seg hvert år om store beløp¹ og de utgjør en betydelig andel av fakultetets budsjett. De økningene fakultetet eventuelt gjør av sensorhonoraret kan være vanskelige å omgjøre i overskuelig fremtid, for

---

¹ Samlet utbetaling til eksterne personer knyttet til eksamenssensur i 2018 var kr. 5,36 millioner (ca. kr. 6,97 millioner inkludert sosiale omkostninger). Av dette var kr. 2,87 millioner knyttet til obligatoriske emner på 1.-4. studieår (ca. kr. 3,73 millioner inkludert sosiale omkostninger). Inkludert i disse summene er ordinær sensur, klagesensur, andre kostnader knyttet til eksamen som deltakelse i oppgaveutvalg, studentrepresentant i eksamenslokale m.m.

eksempel vil en økning i lønnstrinnet for sensorene nå vanskelig kunne reverseres senere uten at vi da mister sensorer. Når det i tillegg er slik at sensorenes ønske om å øke honoraret kan imøtekommes gjennom flere ulike modeller, mener fakultetsledelsen at det er grunn til å la fakultetsstyret diskutere saken i flere omganger før eventuelle vedtak fattes. Vi vil derfor i denne omgang invitere fakultetsstyret til å diskutere noen modeller for å imøtekomme de kravene sensorene stiller. Fakultetsledelsen vil i neste omgang utvikle videre den modellen fakultetsstyret anser som den beste og så fremme et eller flere forslag til vedtak i første del av 2020.

En slik oppdeling av saken med en drøftingssak i forkant av eventuelle vedtakssaker er også ønskelig fordi en vesentlig økning av sensorhonorarene kan få så vidt store økonomiske virkninger at de økte kostnadene må møtes med økonomiske kutt andre steder i fakultetets drift. Og det kan være vanskelig å finne slike rom for innsparinger uten at det på en eller annen måte går utover tilbudet til studentene, og det kan også lett tenkes at det må gjøres kutt i en eller annen form for undervisningstilbud. Dermed blir det nødvendig for fakultetsstyret å drøfte både undervisningskostnader og prøvingskostnader (eksamenskostnader), samt forholdet mellom disse, noe som har visse prinsipielle sider ved seg. Det styrende prinsippet ved vårt fakultet har i stor grad vært å prioritere undervisning på de tidlige årene i utdanningen og knytte en del av den endelige sertifiseringen av kandidatene til denne ved å ha obligatoriske arbeidskrav – i overensstemmelse med de klare føringer som fulgte med Kvalitetsreformen i 2003.

Denne drøftingssaken vil primært handle om de sidene av sensuren som har direkte økonomiske konsekvenser. Sensorene har i sitt brev til fakultetet også pekt på andre forhold enn det som direkte angår honoraret. Det dreier seg da i første rekke om obligatorisk kursoppgave, slik som at kursoppgavene har en tendens til å bli for omfattende, at sensorveiledningene i noen tilfeller blir for lange og detaljerte og at det stilles stadig høyere krav til kommenteringen. Fakultetsledelsen er av den oppfatning at flere av disse innvendingene fra sensorene kan og bør følges opp av fakultetet, og oppfølgingen vil skje av Studieutvalget, studiedekan og studieadministrasjon uten at det trenger å drøftes av styret.

2. Sensorhonorarene i Oslo, Tromsø og Bergen

Fakultetsledelsen tok som sagt opp henvendelsen fra de 21 sensorene på det nasjonale fakultetsmøtet i Oslo tidligere i høst. De to andre fakultetene har informert oss om de satsene for sensur som anvendes hos dem.

Det juridiske fakultet i Oslo bruker disse satsene for sensur av skoleeksamen:

- 6 timers eksamen: 1,42 timer * 324,6 = 460,932 per besvarelse
  - 5 timers eksamen: 1,42 timer * 324,6 = 460,932 per besvarelse
  - 4 timers eksamen: 1 time * 324,6 = 324,6 per besvarelse
- (timesatsen på 324,60 kroner tilsvarer et sted mellom ltr. 69 og 70 i 2019-regulativet)

Det juridiske fakultet i Tromsø har følgende sensurgodtgjørelse for sine skoleeksamener.

Skoleeksamen er der på enten 8 timer eller 6 timer, og sensorenes honorar er det samme i begge tilfeller:

	timer per besvarelse/ kandidat	Lønns- trinn
Skoleeksamen, skriftlig	1,5	66
Skoleeksamen, muntlig	2	66
Skoleeksamen, klagesensur	2	66
Skriving av begrunnelse	2	66

Det juridiske fakultet i Tromsø gir i tillegg 2 timer for eventuell deltakelse på sensormøte (ltr. 66).

Det juridiske fakultet i Bergen honorer sensur på denne måten:

- skoleeksamen: 1 timer ltr 69 = 321,69 per besvarelse
- hjemmeeksamen: 1,5 timer ltr 69 = 482,54 per besvarelse
- nivåkontroll: 1,5 timer ltr 69 = 482,54 per besvarelse

På vårt fakultet anvendes lønnstrinn 69² også for alle andre eksamener, som for eksempel muntlig eksamen og vurdering av masteroppgaver. For øvrig er det altså slik at hjemmeeksamen honoreres 1,5 timer, sensur på EXFAC honoreres med 0,5 timer (fordi den henger tett sammen med undervisningen) og for masteroppgaver på 30 studiepoeng honoreres med 8 timer. Det deltar én sensor i ordinær sensur (med nivåkontroll), men to sensorer i klagesensur og på all sensur av masteroppgaver.

Det er altså klart at de to andre fakultetene for enkelte eksamener tilbyr høyere honorar for sensur enn vi tilbyr i Bergen. Hovedforskjellen er at vi i Bergen tilbyr samme honorar for alle skoleeksamener uansett om den er 4 eller 6 timer. (Fakultetsstyret i Bergen vedtok innføring av 4 timers skoleeksamen som hovedprøvingsform på obligatoriske emner gjeldende fra kalenderåret 2009 (før dette var 6 timer skoleeksamen honorert med 1,5 timer hovedregelen). Vedtaket var i stor grad økonomisk motivert. Etter innføring av digital eksamen for alle skoleeksamener fra 2015 har noen emner fått innvilget midlertidig utvidelse til 6 timers skoleeksamen (og etter hvert også mer permanente utvidelser) under forutsetning av at eksamensoppgaven ikke ble mer omfattende enn for en 4 timers skoleeksamen, og at studentene dermed skulle få mer tid til refleksjon under eksamen. På grunn av digitale, lett lesbare besvarelser, var det en forutsetning at 6 timers skoleeksamen ikke skulle medføre merarbeid for sensorene ut over det arbeidet de har med 4 timers eksamen). I dag har halvparten av de obligatoriske emnene 6 timers skoleeksamen.

Det medfører at vi honorerer med 1 time per besvarelse også for eksamener på 6 timer, mens man i Oslo honorerer 1,42 timer og i Tromsø honorerer 1,5 timer for slike eksamener. I tillegg er det grunn til å nevne at studieordningene ved de tre lærestedene er annerledes bygget opp. Grovt sett har både Oslo og Tromsø færre obligatoriske emner og dermed færre eksamener enn i Bergen. Begge har to sensorer også på ordinær sensur, noe som medfører at avviklingen av begrunnelsen til studentene kan deles mellom to sensorer for hver kommisjon – hos oss må den ene sensorene ta alle begrunnelsene. Dessuten gjør to-sensorordningen at det gjennomføres sensormøter (noe som er lett å organisere når de fleste sensorene bor i samme by) i stedet for vår nivåkontroll. Et sensormøte er trolig mindre arbeidskrevende for hver sensor enn å sende inn og motta besvarelser til nivåkontroll.

² Lønnstrinn for sensur har i mange år ved UiB vært knyttet til innslagspunktet for professorlønn fastsatt i Hovedtariffavtale i staten. Dette er i gjeldende avtale lønnstrinn 69.

3. Ulike modeller for å øke sensorhonorarene eller redusere sensorenes oppgaver

Vi ønsker som sagt å invitere fakultetsstyret til å drøfte valget av modell for økning av sensorhonorarene. Før vi beskriver de enkelte modellene, vil fakultetsledelsen gjøre oppmerksom på at prosessen bør legges opp som et *nullsumspill*, det vil si at eventuelle økninger i honorar til sensorene må dekkes inn av besparelser andre steder i budsjettet. Det er flere grunner til dette: For det første kan summene som må disponeres dersom sensorhonorarene skal settes vesentlig opp, bli så høye at det vil være økonomisk uansvarlig å gjennomføre uten samtidig å foreta innsparinger. For det andre vil økninger i sensorhonorarene i praksis være irreversible fordi det vil være meget vanskelig for fakultetet å sette ned honorarene igjen dersom de nå settes opp. En «tilleggseffekt» ligger også i at framtidige økninger som følge av lønnsoppgjør, vil beregnes fra en høyere sats enn det som nå ligger til grunn. Derfor bør varige økninger i sensorenes honorarer kompenseres for gjennom besparelser som også er varige.

Løsningen styret faller ned på må være slitesterk. Den må kunne fungere nå, men også under den nye studieordningen. Dessuten er det viktig at en eventuell nyordning kan fungere også når eksamen etter hvert går over til å skje med Lovdata tilgjengelig.

De ulike modellene dreier seg alle om økning av sensursatsene for eksamen. En vesentlig økning av honorarene vil som sagt kunne ha store økonomiske konsekvenser, og det vil derfor bli nødvendig å gjøre prioriteringer. Dersom det skulle gjøres økninger av honorarene til alle former for prøvinger – både eksamener (sensur) og obligatoriske kursoppgaver (undervisning/oppgaveretting) – ville det enten bli urealistiske høye totalkostnader eller så små økninger i honorar per besvarelser at økningen knapt vil bli merkbar.

Modell 1: økning av lønnstrinn

Vi kan tenke oss at vi fortsetter å gi sensorene 1 time honorar for hver besvarelse, men at lønnstrinnet økes fra dagens 69 til for eksempel 75. Honorarer per besvarelse vil da øke fra dagens 321,69 kroner til 361,49 kroner per besvarelse. Rent økonomisk sett er en fordel med denne modellen at endringen gir eksterne en økning i honoraret uten at det påvirker våre interne ansatte sin uttelling i undervisningsregnskapet for å gjennomføre sensur. Ulempen med ordningen er at en slik økning i lønnstrinn nesten med nødvendighet må gjennomføres på samme måte for alle eksamener, noe som medfører at selv små økninger i honoraret til hver enkelt sensor vil gi store utgifter for fakultetet.

Modell 2: økning av timetall

En annen mulig modell er at vi beholder dagens lønnstrinn, men justerer opp timetallet som sensorene får i godtgjørelse for hver besvarelse. En fordel med denne modellen er at det åpner for å differensiere honoraret etter hvor omfattende eksamen er, slik at man for eksempel kan gi mer enn 1 time godtgjørelse for eksamener på 6 timer. Fakultetet har i dag 6 timers eksamen på åtte emner (JUS113 Kontraktsrett I, JUS122 Erstatningsrett, JUS123 Forvaltningsrett II, JUS124 Tingsrett, JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter, JUS241 Strafferett, JUS242 Rettergang og JUS243 Allmenn

formuerett). I JUS 122 Erstatningsrett og JUS 123 Forvaltningsrett II er der absolutt ordgrense på 4 000 ord, mens det ikke er noen ordgrense i JUS124 Tingsrett og JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter eller på fjerdeårsemnene.

Man kan tenke seg at denne modellen gjennomføres enten for alle eksamener med 6 timer, bare for eksamener med 6 timer uten absolutt ordgrense eller at man innfører differensierte satser avhengig om det er absolutt ordgrense eller ikke. En ulempe med denne modellen er at den medfører et skille i sensurgodtgjørelse mellom ulike emner uten at det nødvendigvis er noe i selve emnet som begrunner dette. Hensikten med å gå over til 6 timer eksamen på enkelte emner har vært å gi studentene mer tid til refleksjon og å skrive besvarelsen ferdig, ikke at oppgaven skulle bli mer omfattende. Det er likevel grunn til å tro at oppgavene i praksis kan ha blitt noe mer omfattende når eksamenstiden har blitt 6 timer og i alle tilfeller kan det godt hende at besvarelsene i praksis har blitt noe større enn de var før. Dersom det skal innføres et skille i sensurgodtgjørelse avhengig av om eksamen er 4 eller 6 timer, kan det derfor argumenteres for at en gjennomføring av modellen bare kan gjøres dersom det i samme runde gjøres en gjennomgang av hvilke emner som skal ha 6 timers eksamen. Det kan også vurderes om 6 timers eksamen må følges av en absolutt ytre ordgrense.

Modell 3: Endre rammebetingelsene for eksamener

En tredje modell kan være å videreføre dagens honorarsatser, men endre rammebetingelsene for eksamen. Det kan for eksempel vurderes om fakultetet skal gå tilbake til det som var fast praksis fra og med 2009 og til og med vårsemesteret 2015, nemlig at man bare har 4-timerseksamener. Med en slik løsning vil det ikke være store forskjeller mellom sensurhonoraret hos oss og for tilsvarende eksamener i Oslo. Innvendingen mot denne modellen er først og fremst at det særlig for de større emnene kan være lite hensiktsmessig å ha bare en 4-timerseksamen. Det kan gjøre det vanskeligere å teste studentene i så komplekse spørsmål som det er meningen at emnet skal utdanne studentene i, og man risikerer at eksamen blir en ren skrivekonkurranse. Det kan også skape en større risiko for at mange studenter leverer besvarelser som delvis er stikkordspregete, noe som også var bakgrunnen for at fakultetet startet med å tillate 6 timers eksamen på enkelte emner.

En variant av denne modellen kan være å innføre øvre ordgrense på alle eksamener som varer i 6 timer. I så fall kunne man argumentere for at honoraret enten ikke trenger å settes opp eller at det kan rekke med en mindre økning. Innvendingen mot denne modellen er at det ikke er gitt at en øvre ordgrense er så lett å sette i alle emner, og at det kanskje særlig mot slutten av studiet er slik at de beste kandidatene ser mange nyanser som det er uheldig om ordgrensen hindrer dem fra å utdype.

Modell 4: Særlig tillegg for gjennomføring av begrunnelse og/eller nivåkontroll

En fjerde modell kan være å gi noen timer i tillegg per kommisjon for gjennomføring av enkelte deler av sensurprosessen. De 21 sensorene har i sitt brev spilt inn at nivåkontrollen hos oss er mer arbeidskrevende enn sensormøtene som man har andre steder. Dessuten har de spilt inn at gjennomføringen av den muntlige begrunnelsen har blitt mer tidkrevende (muligens på grunn av den blinde klagesensuren som ble innført fra høstsemesteret 2014), fordi stadig flere studenter ber om begrunnelse og at studentene jevnt over krever mer detaljerte begrunnelser enn før. Deler av dette

vil være mulig å få redusert gjennom å insistere på for eksempel at studentene bare skal få det minimum av informasjon som trengs for å begrunne sensurvedtaket, men det kan også argumenteres for at hensikten med begrunnelsen går utover det rent forvaltningsrettslige – da først og fremst at begrunnelsen skal bidra til studentenes læring. I alle tilfeller kan vi vurdere at hver sensor får for eksempel to timer ekstra godtgjørelse for å gjennomføre begrunnelsene, og man kunne tenke seg at det gis en tilsvarende godtgjørelse for gjennomføring av nivåkontroll.

En fordel med denne ordningen er at økningen i sensorhonoraret vil være direkte knyttet til forhold ved vår sensurordning som medfører at sensor trolig får en mer omfattende jobb enn i andre sensurordninger.

Modell 5: utrede to-sensurordning

Til sist vil vi nevne at gjeninnføring av to-sensurordning kan være en mulig modell. En slik modell vil være svært kostbar å gjennomføre. Ordningen vil innebære noe i nærheten av en doubling av sensurkostnadene. En slik modell må også ha en form for kvalitetssikring av kommisjonene for også her å kunne sikre et helhetlig nivå. Om en slik modell vil føre til kvalitetsheving av sensuren er uvisst.

Innsparingssiden:

Fakultetsledelsen vil som sagt foreslå at økninger i sensorhonoraret gjøres innenfor et nullsumspill. Et nullsumspill vil få full realitet bare dersom de økte kostnadene til sensur møtes med tilsvarende kostnadsreduksjoner andre steder i budsjettet. I og med at det er snakk om kostnader til eksterne vil den mest adekvate formen for utgiftsreduksjon dermed være å gjøre tiltak som reduserer kostnader til eksterne. Vi vil derfor foreslå at kostnader til eksterne forsøkes redusert først og fremst ved å:

- undersøke om det er mulig å kutte obligatorisk oppgave på ett eller to emner. I dag er der obligatorisk kursoppgave på alle obligatoriske emner unntatt *Ex fac (mappevurdering som inkluderer seminaroppgave)*, *JUS114 Juridisk metode (kort emne der det ikke er tid til slik oppgave)* og *JUS134 Retts historie og komparativ rett* og *JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner (begge hjemmeeksamener)*. Ordningen med obligatorisk kursoppgave er kostnadskreven ettersom det må gis honorar for én times arbeid for hver student. I tillegg må det settes av midler til å utarbeide oppgave og sensorveiledning, og til nivåkontroll (dette gjøres av ansatte). De obligatoriske kursoppgavene er viktige for studentenes læringsprosess. Særlig på 3. og 4. studieår kan dette være den eneste faglige tilbakemeldingen en student får gjennom et helt emne før eksamen.
- undersøke grep knyttet til veiledningene m.v, men dette er ikke tema i notatet her som tar for seg kostnadssiden. Fakultetet kan undersøke om kommentering av obligatorisk oppgave kan gjøres av arbeidsgruppeledere eller tidligere arbeidsgruppeledere som fortsatt er studenter hos oss. Fakultetet kan da tilby lavere lønnsstrinn enn om samme jobb skulle gjøres av eksterne. Dessuten kan det være enklere å styre interne arbeidsgruppeledere. Her må man se på den totale arbeidsbelastningen til arbeidsgruppelederne og vurdere hva de reelt

vil ha kapasitet til ved siden av å selv være fulltidsstudent. Det kan gjøre det noe lettere, på sikt, å rekruttere godt kvalifiserte sensorer til eksamen dersom opplæringen starter tidlig. For noen sensorer vil det nok være lettere å si ja til å sensurere eksamen hvis de samtidig slipper å forplikte seg til å kommentere obligatorisk kursoppgave.

- undersøke mulige kostnadskutt knyttet til kommentering av arbeidsgruppeoppgaver på 3. studieår. Ordningen for kommentering er her slik at det for hver innlevering av obligatorisk arbeidsgruppeoppgave blir gitt kommentarer fra storgruppeleder (oftest intern) og fra en ekstern. Det er da slik at en student på hver virtuelle arbeidsgruppe får kommentarer fra en storgruppeleder og en student får kommentar fra en ekstern. Målet er at hver student skal få kommentert én arbeidsgruppeoppgave i løpet av kurset. De senere årene har en stadig større del av den kommenteringen som skulle gjøres av interne storgruppeledere blitt gjort av eksterne. Disse lønnes i lønnstrinn 59, som er lavere enn for obligatorisk kursoppgave. Hvert år er det tale om 27 arbeidsgruppeinnleveringer og eksterne skal kommentere 30 oppgaver hver gang. Det kan være grunn til å undersøke om deler av disse kostnadene kan kuttes eller om kommenteringen eventuelt kan gjøres av viderekomne studenter (f.eks. tidligere arbeidsgruppeledere).

På denne bakgrunn inviteres fakultetsstyret til å drøfte det herværende notatet.

Forslag til vedtak:

De innkomne synspunktene fra diskusjonen i fakultetsstyret tas med i det videre utredningsarbeidet.

Vedlegg: Det juridiske fakultet sitt svar til sensorene av 20.11.2019

06.12.2019
MAGST/JOSP/CHO

[Tilbake til saklisten](#)

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 91/19
Møtedato: 11.12.2019
Journalnummer:

IMPLEMENTERING AV NY STUDIEORDNING

---

1. Bakgrunn

I sak 69/19 i møtet 17.09.2019 fikk fakultetsstyret seg forelagt en orienteringssak om tidspunkt for implementering av ny studieordning. I denne saken ble det argumentert for at oppstart av 1. studieår på ny studieordning først kan skje fra høstsemesteret 2021. Fakultetsstyret stilte seg bak dette forslaget. I møtet fattet fakultetsstyret følgende vedtak i saken:

Styret tar saken til orientering og ber seg forelagt en vedtakssak med fremdriftsplan.

Denne saken er en oppfølging av dette vedtaket.

I det følgende redegjøres det for de hovedhensyn som begrunner forslaget om oppstart fra høstsemesteret 2021 samt at det foreslås en fremdriftsplan. Dette baserer seg på en helhetlig gjennomgang av det samlede arbeidet som må gjøres før oppstart, sammenholdt med en gjennomgang av pågående forpliktelser og prosesser og av tilgjengelige personalressurser i perioden.

2. Pågående og planlagt studiekvalitetsarbeid

Det er flere arbeidsgrupper nedsatt av fakultetsstyret som skal levere rapporter som vil inngå i det videre utviklingsarbeidet for ny studieordning:

- Arbeidsgruppe om lærings- og prøvingsformer
- Arbeidsgruppe for praksis i rettsstudiet

I utredningsarbeidet hittil er det først og fremst 1.-4. studieår som har vært i fokus, og da mest på 1.-3. studieår. Det må etter hvert settes ned en arbeidsgruppe som kan se nærmere på 5. studieår. Dette slik at man får en samlet ressursoversikt.

Samtidig som fakultetet skal fortsette arbeidet med å utvikle detaljene i den nye studieordningen pågår det flere prosesser knyttet til studiekvalitetshevende prosjekter som vil gagne både ny studieordning og 2003-ordningen. Dette gjelder blant annet:

- Fortsatt testing av Lovdata på eksamen våren 2020 og fullskala-implementering fra høstsemesteret 2020.
- Gjennomgang av flere sider ved oppgaverettere og sensorers arbeidsforhold
- Partnerskap i Det juridiske fakultet ved UiO sitt CELL-prosjekt (Centre on Experiential Legal Learning)
- Deltakelse i Det juridiske fakultet ved UiO sitt språkprosjekt finansiert av Kommunaldepartementet som blant annet inkluderer en post.doc.-stilling for UiB

- Videreutvikling av vårt tidligere innvilgede eksternfinansierte prosjekt Bedre språk bedre jurister med en ny søknad til DIKU våren 2020
- Medvirkning i pågående og kommende tiltak og prosjekter ved UiB, for eksempel, meritteringsordning for undervisere, læringsdesign, handlingsplan for etter- og videreutdanning og emneplanlegging på nett (EpN).

3. Personalressurser

Vårsemesteret 2020 har fakultetet et høyt antall faste vitenskapelige ansatte i permisjon og forskningstermin (inkludert nøkkelpersoner på 1. studieår i ny studieordning), noe som påvirker den samlede utviklingskapasiteten i en kritisk fase av arbeidet. Det pågår også flere prosesser på forskningssiden som har betydning for tilgjengelig kapasitet, dette gjelder spesielt Norges Forskningsråd sin evaluering av rettsvitenskapelig forskning i 2020.

Fakultetsadministrasjonen ved studieseksjonen er først og fremst dimensjonert for å håndtere løpende drift samtidig med en begrenset mengde utviklingsprosjekter til enhver tid. Det medfører at det er begrensede administrative ressurser tilgjengelig for å støtte opp om utviklingsprosessene knyttet til ny studieordning. I 2020 vil noen nøkkelpersoner ved fakultetet være ut i permisjon og én går av med alderspensjon. Rekruttering av nye medarbeidere med de nødvendige kvalifikasjonene vil kreve ressurser.

UiB sentralt har flere pågående prosjekter der det forventes deltakelse fra fakultetene i styringsgrupper og prosjektgrupper samt at det forventes at fakultetene har kapasitet til å kunne stå for endelig implementering av endrede prosesser, rutiner og oppgaver. Dette inkluderer blant annet 13 prosjekter og prosesser innen studiekvalitet og studieadministrasjon.

4. Forslag til fremdriftsplan

Den foreslåtte fremdriftsplanen er ikke komplett, men tar for seg hovedlinjene i hva som må gjøres og vedtas når for at det skal være mulig med studiestart på nytt 1. studieår høstsemesteret 2021.

Vårsemesteret 2020:

- Utvikle detaljerte emnebeskrivelser
- Utvikle forslag til overgangsordninger for studenter på 2003-studieordningen som ikke følger normert progresjon etter at 2021-ordningen har startet opp
- Kostnadsberegne modellen inkludert overgangsordning
- Avholde et arbeidsseminar for de emneansvarlige for de nye emnene på 1.-4. studieår

Høstsemesteret 2020:

- Vedta endelige emnebeskrivelser (senest oktober)
- Vedta overgangsordninger
- Ferdigstille kommunikasjonsplan overfor studentene, framtidige søkere, våre samarbeidspartnere (andre institusjoner, oppgaverettere, sensorer m.m.) og også offentligheten/publikum.
- Utvikle undervisningsmateriale
- Bygge opp nytt studieprogram og nye komplette emner i Felles Studentsystem med tilhørende databaser

Vårsemesteret 2021:

- Iverksette tiltakene i kommunikasjonsplanen
- Rekruttere studenter
- Oppdatere reglementer med tanke på iverksettelse fra høst 2021
- Utvikle undervisningsmateriale
- Konkret timeplanlegge det nye studieåret
- Bygge de nye emnene opp i Mitt UiB
- Utvikle nytt opplæringsprogram for arbeidsgruppetledere og nytt materiale til dem
- Rekruttere arbeidsgruppetledere til ny ordning på 1. studieår og 2003-ordningen på 2. studieår

Studieåret 2021/2022:

- Oppstart ny studieordning på 1. studieår
- Evaluere det nye 1. studieåret
- Konkret klargjøre til oppstart av nytt 2. studieår

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Det videre arbeidet med utvikling av ny studieordning organiseres slik at implementering kan skje i henhold til følgende plan:

UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet – Studieutvalget

- Oppstart av første studieår på ny studieordning på 5-årig masterprogram i rettsvitenskap vil skje fra og med høstsemesteret 2021.
- Oppstart av andre studieår på ny studieordning på 5-årig masterprogram i rettsvitenskap vil skje fra og med høstsemesteret 2022.
- Oppstart av tredje studieår på ny studieordning på 5-årig masterprogram i rettsvitenskap vil skje fra og med høstsemesteret 2023.
- Oppstart av fjerde og femte studieår på ny studieordning på 5-årig masterprogram i rettsvitenskap og oppstart av første studieår på ny studieordning på 2-årig masterprogram i rettsvitenskap vil skje fra og med høstsemesteret 2024.

Fakultetsstyret må få seg forelagt følgende saker til vedtak senest innen oktober 2020:

- Endelige emnebeskrivelser, sammenholdt med semester/studieårsbeskrivelser som sier noe om ressursdisponering og faglig og metodisk sammenheng og progresjon mellom emner og studieår.
- Forslag til overgangsordninger for studenter på studieordningen av 2003 som ikke følger normert progresjon.

Oppdatert studieprograminformasjon og oppdaterte rekrutteringstekster må senest publiseres i desember 2020.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

Vedlegg: Fakultetsstyresak 69/19

08.12.2019
CHO

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 104/19

Justeringar i emneskildringa for JUS334 Chinese Law Clinical Programme

Emnet JUS334 Chinese Law Clinical Programme vart oppretta av fakultetsstyret i møte 3/5-16, sak 33/16, og er eitt av tilboda om praksis i masterprogrammet i rettsvitenskap. Studentane gjennomfører praksis i ein kinesisk, internasjonal eller norsk bedrift eller organisasjon under utveksling til Kina og kombinerer praksisen med universitetsstudier ved eit av fakultetets partnarfakultet i Kina. Emnet vart første gong tilbydd våren 2017, og så langt har totalt 28 studentar nytta tilbodet. Ytterlegare fire studentar skal kombinera praksis og studier under utveksling til Kina våren 2020.

Denne videoen gjev ein presentasjon av tilbodet:

<https://vimeo.com/user27912674/review/303073873/c4d1b15f77>

Då tilbodet vart oppretta såg ein for seg å kunna tilby praksis til inntil 15 studentar kvart år. Så langt har ikkje etterspurnaden frå studentane vore stor nok til at denne kapasiteten har vorte utnytta til fulle.

Semester	Antal studentar
Vår 2017	9
Vår 2018	12
Vår 2019	7
Vår 2020	4

Som oversikten viser har emne til no berre vore tilbydd i vårsemestra, og kombinasjonen praksis og studier i kinesisk rett har kun vore mogleg i vårsemesteret.

Då emnet og utvekslingstilbodet vart oppretta studieåret 2017 og første gong tilbydd våren 2017, vart tilbode lagt til vårsemesteret av to årsaker: Då tilbodet vart lyst ut ved søknadsfristen for utveksling våren 2016, var ikkje arbeidet med å skaffa praksisplassar kome langt nok til at vi torde tilby praksis allereie frå hausten 2016, og vårsemesteret 2017 var dermed første moglege tidspunkt for å komma i gang. Vidare ønskte ein å tilby studentane eit førebunde kurs i kinesisk språk og kultur før avreise for å gjera dei best mogleg rusta til utfordringane som venta både i praksisdelen og studiedelen. På grunn av semesterdatoane i Kina er januar månad ledig før studentane dreg på utveksling, og det var difor optimalt å leggja tilbodet til vårsemesteret slik at introduksjonskurset kunne leggjast til januar.

Praksis i studiet er etterspurd og ønska av studentane, i tillegg til at det er eit politisk mål om meir praksis i studia. Vi har difor sett på kva som kan gjerast for utnytta potensialet og kapasiteten i emnet JUS334 Chinese Law Clinical Programme betre.

Tiltak for å utnytta kapasiteten i emnet JUS334 Chinese Law Clinical Programme betre

Vi trur det er fleire årsaker til dei lave studenttala. I det følgjande vil vi gjera greie for desse og føreslå tiltak.

- Tilbodet er ikkje tilstrekkeleg godt kjend blant studentane. Tilbodet fekk merksemd og ekstra marknadsføring då det vart etablert. Effekten ser vi særleg på studenttalet i 2018 då 12 studentar nytta tilbodet. Etterpå har vi stolt på at jungeltelegrafan ville hjelpe til i marknadsføringa. Det vanlege

er at nye utvekslingsavtaler får ekstra merksemd idet dei er nye, og så inngår dei som del av den ordinære marknadsføringa av utveksling der kvar utvekslingsmoglegheit har si nettside med detaljar om avtalen. Talet på studentar har nok likevel ikkje vore høgt nok til at jungeltelegrafan er tilstrekkeleg. I tillegg er den kollektive studenthukommelsen svært kort, slik at det er truleg naudsynt å ha kontinuerleg framheva dette tilbodet særskilt i marknadsføringa av utvekslingstilboda ved fakultetet.

TILTAK: Inneverande studieår, som førebuing til søknadsfristen for utveksling 1. februar 2020, er det allereie publisert ei sak på nettsidene med intervju med ein student som har hatt praksis i Kina.³

Denne, og andre saker om utveksling, vil bli delt i sosiale media i forkant av søknadsfristen.

Praksistilbodet vart og særskild framheva i informasjonsmøtet om utveksling som vart halde i oktober 2019.

- Namnet utvekslingsavtalen har hatt til no har ikkje kommunisert godt kva tilbodet går ut på. Utvekslingsavtala har heitt «Semesterpakke i kinesisk rett», noko som ikkje uttrykker klart at her er det tilbod om praksis.
TILTAK: Endra namnet på utvekslingstilbodet i oversikta over utvekslingsavtaler slik at det kjem tydlegare fram kva det er. Namnet er no endra slik at tilbodet vert lista opp og omtalt som «praksis og studier i Kina».
- Fleirtalet av studentane som utvekslar i eitt semester gjer dette i haustsemesteret. Når praksis og studier i Kina berre er tilgjengeleg i vårsemesteret vil færre velja dette utvekslingsalternativet.
TILTAK: Fleire av arbeidsgjevarane har signalisert at dei og har høve til å ta i mot studentar i praksis i haustsemesteret. Frå studieåret 2020/2021 vil det bli mogleg å nytta tilbodet både i haustsemesteret og i vårsemesteret. For å leggja til rette for dette må det gjerast nokre endringar i emneskilddinga for JUS334 Chinese Law Clinical Programme. Sjå nærare om dette lenger nede.
- Akkurat dette utvekslingstilbodet har hatt ein større grad av uvisse om kvar ein skal utveksla til enn det som er tilfelle for anna utveksling. På søknadstidspunktet 1. februar året før utveksling er det enno for tidleg for praksispartnarane å forplikta seg med 100% visse til å skulla ta i mot ein praksisstudent året etter. Tilfanget av praksisplassar er dynamisk frå år til år. Ein har difor til no berre søkt om nominasjon til «semesterpakken», utan å kunna prioritera by, universitet og arbeidsgjevar før på eit seinare tidspunkt. I tillegg til uvissa knytt til praksisplassar,⁴ har vi ikkje villa at «semesterpakken» (no «praksis og studier i Kina») skulle ta opp meir enn eitt av dei fem vala ein kan føra opp i søknadsskjemaet for utveksling, og vi har samla det som eitt alternativ i staden for at ein skulle måtta føra opp til dømes slik i søknaden:

Prioritering	Semester	Søknadsalternativ
1.	Vår	Semesterpakken – Shanghai – Shanghai Jiao Tong University
2.	Vår	Semesterpakken – Shanghai – Fudan University
3.	Vår	Semesterpakken – Beijing – Renmin University of China
4.	Vår	Semesterpakken – Beijing – Peking University
5.	Vår	Semesterpakken – Beijing – Tsinghua University

³ <https://www.uib.no/chinese-law-centre/129191/høydepunkter-fra-utvekslingopphold-med-praksis-i-kina>

⁴ Uvissa er knytt til nøyaktig kva for arbeidsgjevarar som vil ta i mot studentar det aktuelle semesteret, ikkje til om vi vil ha tilstrekkeleg antal praksisplassar. Vi har samarbeid med tilstrekkeleg antal arbeidsgjevarar til at vi vil kunna tilby praksis til alle studentane som får opptak til dette utvekslingstilbodet, men lista over arbeidsgjevarar kan sjå noko ulik ut frå år til år avhengig av den einskilde arbeidsgjevar sin kapasitet det aktuelle semesteret.

TILTAK: Minska uvissa kring kvar ein skal utveksla til. By og universitet kan avklarast på eit tidlegare tidspunkt enn arbeidsgjevar, slik at frå og med søknadsfristen 1. februar 2020 vil vi be studentar som søker om «praksis og studier i kinesisk rett» om å nytta merknadsfeltet i søknadsskjemaet til å lista opp inntil tre av dei aktuelle universiteta i prioritert rekkefølge. Dermed vil studentane få vita kva by og kva universitet dei skal utveksla til på same tid som ein får for all anna utveksling. Berre avklaring av praksisstad vil måtta venta til nærare opptil avreise. På denne måten brukar «praksis og studier» framleis berre eitt av dei 5 alternativa i søknadsskjemaet, samstundes som studentane veit på eit tidlegare tidspunkt kvar dei skal utveksla. Unntaksvis kan det vera at ein student kan komma til å måtte byta by og universitet på eit seinare tidspunkt fordi det viser seg at vi i det aktuelle semesteret har praksisplassar til overs i Beijing i staden for i Shanghai, eller omvendt. Men ulempene med ei slik unntaksvis omkalfatring er likevel mindre enn ulempene ved at ingen av studentane veit kva by eller universitet dei skal utveksla til før på eit seinare tidspunkt.

Naudsynte endringar i emneskildringa

For at emnet JUS334 Chinese Law Clinical Programme og utvekslingstilbodet praksis og studier i kinesisk rett skal kunna tilbys i haustsemesteret også, må det gjerast nokre justeringar i undervisningsopplegget og i emneskildringa.

Studentar som reiser til Kina med «praksis og studier i Kina» på vårsemesteret, får tilbod om eit introduksjons kurs til kinesisk språk og kultur i januar, før avreise til Kina i løpet av februar. Undervisning vert tilbydd av Bergen Konfutse-institutt (BKI). Fakultetets kostnad er internhusleige for undervisningsrom samt administrasjon av emnet (t.d. timeplanlegging) og sensur av heimeeksamen. BKI har bekrefta at dei kan tilby tilsvarande introduksjonskurs også på hausten for dei som søker seg ut i haustsemesteret. For haustsemesteret vil introduksjonskurset bli halde i august. Kurset som går i januar har til no blitt halde over 5 veker, med 10-12 undervisningstimar i veka. Dette kan bli utfordrande å få til med tanke på studentanes ferieavvikling og semesterstart i Kina i september. Ei løysing kan vera eit meir intensivt språkkurs som går over to-tre veker rett før utreise, men framleis med 60 timar undervisning som er det tilrådde undervisningsomfanget for å gjera studentane kvalifisert til HSK nivå 1. Alternativt kunne kurset haldast parallelt med undervisninga i vårsemesteret, slik som er tilfellet med språkkurset som vert tilbydd studentar på 3. studieår som skal delta på JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskild fokus på kinesisk rettskultur. Skilnaden er at det førebunde språkkurset for studentane i JUS134-Kina er at det er eit frivillig språkkurs, medan det førebunde delen i JUS334 er obligatorisk. Slik vi ser det er det ikkje riktig at obligatoriske aktivitetar som tilhøyrer eit femteårsemne skal leggja beslag på 60 timer av studentane si arbeidstid samstundes med at studentane skal ha fokus på emna på fjerdestudieår (unntaksvis tredje studieår, sidan studentar og kan velja å reisa ut etter fullført tredje studieår). Vidare er det viktig at introduksjonskursen både på vår og haust har same innretning, slik at ikkje det eine semesteret framstår som meir attraktivt enn det andre.

Likevel ser vi ein fare for at det frå no av kan bli ei overvekt av studentar i haustsemesteret og at kapasiteten på emnet framleis ikkje blir fullt utnytta i vårsemesteret. Det er ikkje god bruk av ressursar å halda introduksjonskurset for svært få studentar i vårsemesteret, og vi føreslår difor å setja eit minimumskrav på 5 studentar for at det skal haldast introduksjonskurs i januar. Blir det færrestudentar enn det som skal ha praksis og studier i Kina i vårsemesteret, vil dei i staden følgja introduksjonskurset i august saman med studentane som skal ha praksis og studier i Kina i haustsemesteret. Dei åra dette skjer, vil det ikkje vera mogleg å lysa ut eventuelle framleis tilgjengelege plassar for vårsemesteret ved suppleringsøknadsfristen i september. Dette er likevel ikkje ei stor ulempe, då det uansett er svært få søkjarar til utveksling generelt ved suppleringsøknadsfristen.

Bortfall av det obligatoriske arbeidskravet HSK-test.

Til no har det vore obligatorisk for studentane å ta HSK-test (munnleg og skriftleg prøve) i etterkant av introduksjonskurset. Det har ikkje vore obligatorisk å bestå testen, og utfallet av testen har ingen konsekvens for om studenten får reise på utveksling, men ved opprettinga av emnet rekna vi med det å skulla ta testen likevel ville verka disiplinerande på studentane sin arbeidsinnsats i språkkurset. HSK-test blir halde i midten av kvar månad. Studentane som har teke kurs i januar har altså skulla ta HSK-test i midten av februar, noko som i prinsippet let seg kombinera med avreise til Kina i tide til semesterstart i Kina. Når emnet skal tilbys i haustsemesteret og, med introduksjonskurs i august, og testdato i midten av september, vil det bli knapt med tid for avreise til Kina i tide til semesterstart i september. På bakgrunn av dette føreslår vi å ta bort kravet om å avleggja HSK-test. Studentane skal framleis få informasjon om moglegheiten og bli oppmoda til å gjera det, men det vil ikkje lenger inngå som eit obligatorisk arbeidskrav.

Dei åra emnet har vore i drift, har det ved fleire høve vist seg vanskeleg å handheva kravet om at studentane skal avleggja HSK-test, og fakultetet har ved ein skilde høve måtta gjera unntak frå kravet, eventuelt har studentar avlagt HSK-test i løpet av opphaldet i Kina i staden for ved BKI før avreise til Kina. Ved god informasjon om den praktiske nytta studentane vil ha av introduksjonskurset håpar vi at innsatsen og læringsutbyttet framleis vil bli like høgt som ved å ha HSK-testen som disiplinerande tiltak.

Vedlagt følgjer emneskildring med foreslåtte endringar.

Undervisningssemester

Fall and Spring

Mål og innhold

The Chinese Law Clinical Programme provides the student with hands-on legal experience from a Norwegian, Chinese or international work environment. Through a clinical placement the student will gain practical experience from and insight in Chinese law. Prior to the clinical placement in China, there is an introductory course in Bergen.

This course is aimed at students who will study law without any previous knowledge of Chinese language or society. The course will help the student adapt to study, work and thrive in China.

While completing the clinical placement, the student will simultaneously be enrolled in courses at a Chinese university. The theoretical knowledge the student gains from these law courses, will be supported and enhanced by the practical experience and knowledge simultaneously gained through the Clinical Programme.

The student will not receive any salary for the placement.

The clinical placements are offered at companies or organisations, within different areas of the law, in both public and private sector. For a list of available placements, please consult the information given at the following webpage: <http://www.uib.no/utvekslingsavtale/1240>

The course leader is responsible for offering a placement to all students enrolled in the Clinical Programme, agree upon the general content of the placement with the company or organisation offering the placement, and stay in touch with the student and a representative of the organisation (the mentor/contact person of the student) throughout the placement period.

The student will be able to profess interest in a particular placement. Students enrolled in the Clinical Programme must be prepared to accept any of the available placements, as placements will be distributed according to the students' wishes, in order of the individual student's overall grade performance. However, if the number of available placements is higher than the number of students admitted to the Clinical Programme, the faculty reserves the right to decide which placements to use based on the strategic interests of the faculty.

Prior to or at the very beginning of the clinical placement period, a training agreement for the placement shall be prepared and signed by the student, the course leader and the mentor/contact person at the work place. The training agreement shall include a more detailed programme for the placement, the knowledge, skills and competences to be acquired by the end of the placement and a monitoring plan. The student is responsible for being the motive power for the development of this agreement, which must be approved by the course leader before signing. A template agreement is provided by the Faculty of Law.

Læringsutbyte

The goal of the introductory course to Chinese language and society is to meet the basic requirements of the student's daily life in China. After completing the introductory course, the student shall have acquired:

The ability to engage in basic communication with Chinese people in practical everyday situations;

Knowledge of some Chinese manners;

Awareness of the main cultural differences between China and Norway.

The goal of the clinical placement is that the student shall acquire practical skills, competences and hands-on experience from Chinese working life, in addition to increased knowledge about Chinese law and legal culture and increased understanding of Chinese culture and society

After having completed the Chinese Law Clinical Programme, the student shall have acquired:

Insight into areas of Chinese law relevant to the particular placement;

Increased understanding of how Chinese law functions in real life;

The ability to identify relevant legal sources, and to extract and apply information from these sources for the purpose of giving legal advice on questions relevant to the employer;

Experience from an international or Chinese work environment;

Ability to interact, communicate and cooperate with fellow workmates from a work culture different from Norwegian work culture;

Increased intercultural competence and social skills needed for an international or Chinese work environment;

Legal English skills necessary to work in an international legal setting.

Krav til forkunnskaper

3 years of law studies.

Tilrådde forkunnskaper

Good level of English.

Krav til studierett

MAJUR, MAJUR-2

Admission to the Chinese Law Clinical Programme presupposes that the student has been accepted for studies abroad in the "Chinese Law Studies with Clinical Placement in China". To apply for studies abroad, the student must submit an application through Søknadsweb by 1 February the year before he or she intends to enroll in the course.

The student may also submit an application by 1 September the semester before he or she intends to enroll in the course, given that there are still vacant positions for studies abroad in the above mentioned semester unit of Chinese law with clinical placement in businesses in China.

Maximum of 15 participants per semester.

Undervisningsformer og omfang av organisert undervisning

The semester starts with an introduction to Chinese language and society, offered in Bergen during the whole of January.

Students will then go to China where they will do a clinical placement with a Norwegian, Chinese or international company or organisation while at the same time studying part time at a Chinese university.

More information about the clinical placement can be found here: [Chinese Law Studies with Clinical Placement in China](#).

Obligatorisk undervisningsaktivitet

Participation in the introductory course to Chinese language and society lectures is mandatory. Up to 25 % deviation from the general rule of 100 % attendance can be accepted.

After finishing the introductory course to Chinese language and society, the students [will be given information about the possibilities for registering for the official Chinese language test HSK level 1, either at the Confucius Institute in Bergen or during their stay in China](#). The test is not a mandatory requirement in the Chinese Law Clinical Programme, but the students are strongly advised to ~~have the opportunity to~~ ~~must~~ complete a test (both written and oral) which will help them to know how well they master the course content. The test will mainly focus on checking the ability of their communications skills in practical situations. ~~Although it is highly recommended, the student must complete the test is not mandatory, and but the result will does not affect the student's ability to continue in and complete the Chinese Law Clinical Programme.~~

As a general rule, the student must work at the designated company or organisation for a minimum of 5 weeks, or with a total of 25 working days throughout the semester, during the stay in China. The duration of the clinical placement must be verified by a time sheet which is signed by the student's mentor/contact person at the designated company or organisation.

In case of termination of the clinical placement before the minimum work requirement has been fulfilled, up to 25 % deviation from the general rule can be accepted.

Should the occasion of a deviation of more than 25 % arise, and the student is not responsible for the deviation, the Faculty of Law may conditionally still award credits for the Chinese Law Clinical Programme. Award of credits in such case may be done on the condition that the student's final report proves that substantive learning has still taken place. Also, the number of credits awarded will be reduced relative to the reduction of the duration of the clinical placement.

Vurderingsformer

Written home exam.

After completion of the clinical placement, the student must submit a report, about 3000 words, that elaborates on the tasks the student has been engaged in during the legal placement period, how the legal questions, and other challenges the student has been faced with, have been solved, and which considerations the student has made in the process of solving the legal questions. The report shall not contain confidential information obtained through the clinical placement.

In the report, the student must also elaborate on the areas of Chinese law related to the relevant work tasks, and where relevant, compare this to Norwegian or international law. In the report, the student should also reflect on the experiences and lessons learned from working in a company or an organisation with operations in China, and from interacting, communicating and cooperating with fellow workmates from different cultures.

If the student has conducted legal writing and research during the placement, for example one or more reports or memos on specific legal topics, these may be submitted as part of the student's final report. Submission of such documents may only be done if it does not breach the confidentiality agreements made between the student and the company or organisation where the clinical placement has been performed.

The report and a signed and final time sheet for the clinical placement must be submitted to the Faculty of Law at the University of Bergen at the end of the semester. The learning outcome of the Chinese Law Clinical Programme is dependent on the combination of studies of Chinese law at a Chinese university parallel to the clinical placement. Hence, a passing grade in the Chinese Law Clinical Programme depends on the student receiving a passing grade in courses from a Chinese university equalling minimum 10 ECTS, during the semester when the clinical placement has taken place. The examination result will hence not be published until the transfer of credits from the Chinese university has been completed. The application deadline for transfer of credits is one month after a transcript of records has been received (cf. § 5-9-6 in Supplementary regulations for studies at the Faculty of Law at the University of Bergen).

The report must be written in English.

Karakterskala

Pass or fail

Fagleg overlapp

No overlapping with other courses.

Vurderingssemester

~~Fall and Spring~~ ~~and fall~~

Emneevaluering

According to Faculty of Law routines.

Emneansvarleg

Course leader: Professor, dr. Bjørnar Borvik, PhD / bjornar.borvik@jur.uib.no

The introduction to Chinese language and society will be given by lecturers from the Confucius Institute in Bergen.

[Tilbake til sakslisten](#)